

КМАТ імені Сержа
Лифаря

Силабус освітнього компоненту
«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»
Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність В6 Перформативні мистецтва
Спеціалізація В6.03 Хореографічне мистецтво

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус освітнього компоненту	Дисципліна циклу освітніх компонентів, що формують загальні компетентності.
Семестр	I-II семестри.
Обсяг освітнього компоненту, кредити ЄКТС/загальна кількість годин	Нормативний термін навчання – 3 кредити ЄКТС/90годин.
Мова викладання	Українська
Навчальний рік	2025/2026
Що буде вивчатися (предмет навчання)	Історичні витоки української культури, етапи її розвитку, особливості та провідні тенденції, що виявлялися на кожному з історичних етапів, розвиток освіти, різних видів мистецтв, архітектури на українських землях у контексті стилевих особливостей культурних епох, зв'язки української культури та їх вплив на становлення європейського культурного ареалу, виявлення місця й ролі української культури у світовому культурному процесі.
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Вивчення освітнього компоненту забезпечує формування системних знань здобувачів ВО про закономірності, основні тенденції розвитку культурного процесу в Україні від найдавніших часів до сьогодення; обґрунтування обумовленості розвитку української культури із суспільно-історичними, соціокультурними та мистецькими явищами й процесами; розгляд основних періодів розвитку української культури у вимірах формування ціннісних орієнтирів здобувачів ВО.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Програмні результати навчання (ПР): ПР02. Розуміти моральні норми і принципи та вміти примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства в процесі діяльності. ПР06. Розуміти роль культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	Загальні компетентності (ЗК): ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Спеціальні компетентності (СК): СК01. Усвідомлення ролі культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.
Ключові слова	Культура і цивілізація, культурологічні концепції, диференціація художньої культури, передумови виникнення української культури, культура Київської Русі, пам'ятки культури Київської Русі, культура Відродження, соціально-економічні передумови культури Відродження, українське бароко, естетика бароко, український постмодерністський живопис.
Навчальна логістика	Зміст освітнього компоненту: Освітній блок 1. Витоки історії української культури та її розвиток до XVII ст.

Ознайомлення з курсом “Історія української культури”. Культурні досягнення первісного суспільства та давніх цивілізацій
Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства в європейському середньовічному контексті. Культурне життя в період литовсько-польського панування та під час польсько-козацьких відносин

Освітній блок 2. Українська культура у XVIII-XX ст.

Культура козацько-гетьманської доби. Культурне піднесення епохи пробудження національної свідомості. Бароко, класицизм та романтизм в українській культурі XVIII–XIX ст. Розвиток культури України в XIX – на початку XX століття. Відродження національної культури в період революцій 1917–1920 рр. Культурний ландшафт Радянської України. Сучасна українська культура та її взаємодія зі світовою цивілізацією.

Відповідність тем освітнього компонента компетентностям і програмним результатам навчання

№	Тема	Відповідні компетентності та ПР
1.	Ознайомлення з курсом “Історія української культури”	ЗК02, СК01, ПР02, ПР06
2.	Культурні досягнення первісного суспільства та давніх цивілізацій	ЗК02, СК01, ПР02
3.	Київська Русь і Галицько-Волинське князівство: розвиток культури в європейському середньовічному контексті	ЗК02, СК01, ПР02, ПР06
4.	Культурне життя в період литовсько-польського панування та під час польсько-козацьких відносин	ЗК02, СК01, ПР06
5.	Культура козацько-гетьманської доби	ЗК02, СК01, ПР02, ПР06
6.	Культурне піднесення епохи пробудження національної свідомості	ЗК02, СК01, ПР02
7.	Бароко, класицизм та романтизм в українській культурі XVIII–XIX ст.	ЗК02, СК01, ПР02, ПР06
8.	Розвиток культури України в XIX – на початку XX століття	ЗК02, СК01, ПР06
9.	Відродження національної культури в період революцій 1917–1920 рр.	ЗК02, СК01, ПР02, ПР06
10.	Культурний ландшафт Радянської України	ЗК02, СК01, ПР06
11.	Сучасна українська культура та її взаємодія зі світовою цивілізацією	ЗК02, СК01, ПР02, ПР06

Вивчення освітнього компонента «Історія української культури» спрямоване на формування у здобувачів освіти цілісного уявлення про

<p>Пререквізити</p>	<p>закономірності розвитку української культури, її роль у світовій цивілізації та значення мистецтва як вираження національної ідентичності. Компетентності ЗК02 і СК01 забезпечують усвідомлення культурної спадкоємності, зв'язку традицій і новаторства, а ПР02 і ПР06 спрямовані на розвиток етичних, духовних і культурно-ціннісних орієнтирів майбутнього фахівця у сфері мистецтва.</p> <p>Таким чином, курс сприяє вихованню професійної, естетичної та громадянської свідомості, що є основою для подальшої діяльності у галузі хореографічного, музичного та театрального мистецтва.</p> <p>Види занять: лекції, семінарські, самостійна робота.</p> <p>Методи навчання: словесні, наочні, аналіз культурно-історичних явищ і мистецьких пам'яток.</p> <p>Форми навчання: очна</p> <p>«Історія України» — формує розуміння історичних етапів розвитку українського народу, соціально-політичних і духовних передумов становлення національної культури. «Академічна доброчесність та основи наукових досліджень» — виховує культуру мислення, аналітичного опрацювання інформації, повагу до інтелектуальної власності, що необхідно при вивченні культурних джерел. «Українська мова (за професійним спрямуванням)» — розвиває навички грамотного фахового мовлення, необхідного для аналізу культурних текстів і написання аналітичних робіт. «Інформаційні технології» — формує вміння користуватися електронними бібліотеками, базами даних і цифровими ресурсами для пошуку культурологічної інформації. Ці компоненти створюють історичне, лінгвістичне й дослідницьке підґрунтя для осмислення закономірностей розвитку української культури в контексті світової цивілізації.</p>
<p>Пореквізити</p>	<p>«Історія музичного мистецтва» — застосування знань про етапи розвитку української культури для розуміння закономірностей становлення національної музичної традиції. «Історія хореографічного мистецтва» — використання культурно-історичного контексту для аналізу формування української танцювальної спадщини та її художніх стилів. «Історія драматичного театру та сценографія» — осмислення ролі театру у відображенні культурних процесів різних епох, зв'язку між драматургією, музикою і танцем. «Мистецтво балетмейстера» — використання історико-культурних знань для створення хореографічних постановок, у яких відтворюються традиції українського мистецтва. «Психологія творчості у сценічному мистецтві» — застосування знань про культурні традиції та естетичні ідеали у формуванні творчого мислення митця.</p> <p>Пореквізити забезпечують розвиток історико-культурного мислення, художнього смаку та національної самосвідомості, необхідних для подальшої творчої, виконавської та педагогічної діяльності у сфері мистецтва.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сабадаш Ю. С., за загал. ред. Історія української культури. XX століття. Ілюстрована хрестоматія./ К.: Ліра-К, 2023. – 292 с. 2. Сабадаш Ю. С., за загал. ред. Історія української культури. Від стародавніх часів до XIX століття. Ілюстрована хрестоматія./ К.: Ліра-К, 2023. – 320 с. 3. Павлова О.Ю. Історія української культури. Навчальний посібник. /К.: ЦУЛ, 2022. - 340 с. 4. Історія української культури. Українська культура (1991–2023): ілюстрована хрестоматія. У 3-х частинах. / За загал. ред. проф. Ю. С. Сабадаш. Ч.ІІІ. Київ: Видавництво Ліра-К, 2023. 5. Історія української культури: у 5 томах. Київ: Наукова думка, 2001. Т. 1. 1134 с., Т. 2. 847 с., Т. 3, 2003. 1245 с. Київ: Знання, 2009. 413 с.

6. Левчук Л. Т. Історія світової культури. Підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.
7. Історія української культури : навчальний посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало; – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с.
8. Історія української культури. Курс лекцій / проф. Ю. С. Сабадаш, доц. Ю.М. Нікольченко, доц. Л. Г. Дабло; За заг. ред. проф. Ю. С. Сабадаш. Київ: / К.: Ліра-К, 2022. – 230 с.

Додаткові джерела:

1. Історія української культури: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів.
2. Історія української культури: навч. посібник для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання. І.Г.П.
3. Сабадаш Ю. С., Нікольченко Ю. М., Дабло Л. Г. Історія української культури: курс лекцій. Київ, за заг. ред.
4. Історія української культури: навч. посібник, ред. О. Ю. Павлова. Київ.

Локація та матеріально-технічне забезпечення
Семестровий контроль, екзаменаційна методика

Кабінет 103 (комп'ютерний), широкоформатний екран, доступ до Інтернету

Екзамен у II семестрі.

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів навчання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	За шкалою ECTS	За національною системою	Характеристика знань, умінь і навичок здобувача освіти
90-100	A	відмінно	Здобувач освіти виявляє глибокі системні знання з усіх тем курсу, вільно володіє поняттєво-категоріальним апаратом, демонструє аналітичне мислення, здатність самостійно узагальнювати матеріал, формулювати власні висновки. Виконує всі завдання повністю, грамотно, логічно й творчо.
82-89	B	дуже добре	Має повні знання з курсу, здатен логічно, послідовно викладати матеріал, робити узагальнення, аналізувати та порівнювати факти. У виконанні завдань можливі незначні неточності, що не впливають на якість результату.
74-81	C	добре	Продемонстровано достатній рівень знань, розуміння основних понять і закономірностей дисципліни. Здобувач вміє застосовувати знання на практиці, але аналіз і

			аргументація не завжди є глибокими або системними.
64-73	D	задовільно	Здобувач володіє фрагментарними знаннями основного матеріалу, демонструє поверхневе розуміння окремих тем. Виконує завдання з допомогою викладача або допускає систематичні помилки в термінології чи логіці викладу.
60-63	E	достатньо	Знання мінімальні, відтворює матеріал переважно репродуктивно, без вміння аналізувати та узагальнювати. Практичні й теоретичні навички розвинені слабо.
35-59	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)	Здобувач освіти не засвоїв значну частину матеріалу, не орієнтується у базових поняттях і категоріях, не може самостійно виконати завдання без суттєвої допомоги викладача.
1-34	F	незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням)	Здобувач не володіє основними знаннями з ОК, не здатен відтворити базові поняття, не виконав навчальні завдання, не проявляє інтересу до опанування матеріалу.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Освітній блок 1 (1-9 тем)	Обговорення, розгляд питань, відповідь, дискусія, відвідування лекцій 13,5 балів (по 1,5 бали за кожну тему).
2	Освітній блок 2 (1-9 тем)	Обговорення, розгляд питань, відповідь, дискусія, відвідування лекцій 13,5 балів (по 1,5 бали за кожну тему).
3	Відвідування лекцій	18 балів
4	Семінарське заняття (2 теми)	Обговорення, розгляд питань, відповідь, дискусія 2 бали (по 1 балу за кожну тему).
5	Самостійна робота (13 тем)	Обговорення, розгляд питань, самостійне опрацювання 13 балів (по 1 балу за кожну тему).
6	Залік	40 балів
	Всього	100 балів.

Питання до заліку

1. Що таке національна культура, у чому її суть та які основні елементи її формування?
2. Опишіть діяльність братських шкіл XVI–XVII ст.
3. Дайте характеристику діяльності «шістдесятників» XX ст.
4. Опишіть культурну архітектурну спадщину Київської Русі.

5. Дайте характеристику Києво-Могилянській академії як освітньому і науковому центру.
6. Визначте, що означає тоталітаризм в культурі ХХ ст. (сталінський період).
7. Опишіть релігійні вірування та міфологію східнослов'янських племен.
8. Дайте характеристику освітній системі Київської Русі.
9. Поясніть головні ідеї «романтизму» в радянській культурі ХХ ст.
10. Хрещення Русі та роль Візантії у формуванні української культури.
11. Охарактеризуйте літературу, театральне мистецтво і музичну культуру другої пол. ХVІІ-кінця ХVІІІ ст.
12. Опишіть особливості «Молодого театру» Л. Курбаса.
13. Дайте характеристику давньослов'янського язичництва та поясніть його відображення у сучасній культурі.
14. Охарактеризуйте українське козацтво як культурний феномен.
15. Опишіть діяльність Кирило-Мефодіївського братства та його культурні передумови.
16. Поясніть. Що означає «Розстріляне відродження» 30-х рр. ХХ ст. та його наслідки для української культури.
17. Охарактеризуйте Острозький культурний осередок та Острозьку академію.
18. Визначте особливості розвитку української культури ХХ ст.
19. Охарактеризуйте культуру Київської Русі. Зародження і розвиток шкільної освіти. Наукові знання.
20. Опишіть українське бароко як загальнокультурний стиль та його прояви у мистецтві ХVІІ –ХVІІІ ст.
21. Визначте авангардні течії українського мистецтва 20-х років ХХ ст.
22. Поясніть роль Києво-Печерської лаври в розвитку культури Київської Русі.
23. Опишіть стилі професійної художньої творчості: українське бароко, романтизм, модернізм.
24. Охарактеризуйте особистість Т.Г. Шевченка, його роль у формуванні нової української ідентичності.
25. Опишіть архітектуру Київської Русі періоду феодальної роздробленості.
26. Покажіть, що полемічна література – елемент української ренесансної культури.
27. Дайте визначення «Відлиги» в українській культурі 60-х рр. ХХ ст.
28. Дайте характеристику культури Київської Русі. Книжкова мініатюра.
29. Опишіть кобзарство як соціально-культурне явище України.
30. Охарактеризуйте творчість О. Довженка та український кінематограф.
31. Опишіть гуманістів України ХІV-ХVІ ст.
32. Дайте характеристику мистецтва України періоду Другої світової війни.
33. Охарактеризуйте культуру України ХІХ ст.
34. Опишіть культуру України періоду Русько-литовської держави.
35. Поясніть причини появи гуманізму в культурі.
36. Охарактеризуйте чому українське бароко називається - козацьке.
37. Опишіть культуру України періоду незалежності (1991-2016 рр.).
38. Охарактеризуйте перші види вірувань у первісних людей.
39. Поясніть, якою була язичницька культура стародавніх слов'ян.
40. Поясніть роль міфології в давній та сучасній культурі України (творчість О. Довженка та С. Параджанова).
41. Охарактеризуйте роль християнства у формуванні нової культури Київської Русі.
42. Поясніть значення слова «культура».
43. Покажіть розвиток музики, театру в культурі України ХVІІІ ст.
44. Охарактеризуйте творчість українських письменників і поетів ХІХ ст.
45. Суспільно-політичні та історичні умови розвитку української культури у ХІV–ХVІІ ст.
46. Шкільна драма та театр «вертепу» ХVІІ- ХVІІІ ст.
47. Портретний та пейзажний живопис ХІХ ст. в Україні.
48. Охарактеризуйте поняття і суть національної культури. Основні елементи, необхідні для оформлення національної культури.
49. Дайте матеріалістичне та метафізичне визначення слова «культура».

	50.Поясніть сутність культури, основні її функції.
Кафедра	Теоретичних дисциплін
Викладач(і)	<p>НЕДІЛЬКО ВАЛЕНТИНА ВАСИЛІВНА Посада: старший викладач Вчене звання: Науковий ступінь: Профайл викладача: https://dance-academy.kiev.ua/akademiya/kafedra-teoretychnoyi-pidhotovky/nedilko-valentyna-vasylivna-naukovo-pedahohichnyy-pratsivnyk/ Тел.: +380972347337 E-mail: n.valentuna@ukr.net Робоче місце: кафедра теоретичних дисциплін (104/2)</p>
Оригінальність ОК	Авторський курс
Дата затвердження Вченою радою	Протокол № 5 від 30.06.2025 р.